

This Question Paper consists of 26 questions [Section-A (20) + Section-B (3 + 3)] and 8 printed pages.
ଏହି ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ରରେ ମୋଟ 26 ଟି ପ୍ରଶ୍ନ ଅଛି [ବିଭାଗ-କ (20) + ବିଭାଗ-ଖ (3 + 3)] ଏବଂ 8 ଟି ମୁଦ୍ରିତ ପୃଷ୍ଠା ଅଛି ।

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ରୋଲ୍ ନମ୍ବର

Code No. **65/SS/A/OR**
କୋଡ୍ ନମ୍ବର

SET/ସେଟ୍

A

ECONOMICS

ଅର୍ଥଶାସ୍ତ୍ର

(318-O)

Day and Date of Examination

ପରୀକ୍ଷାର ଦିନ ଓ ତାରିଖ

Signature of Invigilators

1. _____

ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ସ୍ୱାକ୍ଷର

2. _____

General Instructions :

- 1 Candidate must write his/her Roll Number on the first page of the Question Paper.
- 2 Please check the Question Paper to verify that the total pages and total number of questions contained in the Question Paper are the same as those printed on the top of the first page. Also check to see that the questions are in sequential order.
- 3 Making any identification mark in the Answer-Book or writing Roll Number anywhere other than the specified places will lead to disqualification of the candidate.
- 4 Write your Question Paper Code No. **65/SS/A/OR**, Set-A on the Answer-Book.

ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ :

- 1 ପ୍ରଶ୍ନ ପତ୍ରର ଉପରେ ଥିବା ଯଥା ସ୍ଥାନରେ ତୁମର ରୋଲ୍ ନମ୍ବର ଲେଖ ।
- 2 ପ୍ରଶ୍ନ ପତ୍ର ପାଇବା କ୍ଷଣି ସେଥିରେ ଥିବା ମୋଟ୍ ପୃଷ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା ଏବଂ ମୋଟ୍ ପ୍ରଶ୍ନ ସଂଖ୍ୟା ଏହି ପୃଷ୍ଠାର ଉପରେ ଲେଖାଯାଇଥିବା ସଂଖ୍ୟା ସହ ଠିକ୍ ଅଛି କି ନାହିଁ ଦେଖିନିଅ । ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକ କ୍ରମାନୁସାରେ ଅଛି କି ନାହିଁ ଦେଖ ।
- 3 ଉତ୍ତର ଖାତାରେ କୌଣସି ସଂକେତ ଲେଖିଲେ କିମ୍ବା ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ସ୍ଥାନ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କେଉଁଠି ରୋଲ୍ ନମ୍ବର ଲେଖିଲେ ତୁମକୁ ଅଯୋଗ୍ୟ କରାଯିବ ।
- 4 ଏହି ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ରର ଉପରେ ଲେଖାଯାଇଥିବା କୋଡ୍ ନମ୍ବର **65/SS/A/OR** ଓ **Set-A** ତୁମକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଉତ୍ତରଖାତାରେ ଯଥା ସ୍ଥାନରେ ଲେଖ ।

65/SS/A/OR-318-O-A]

1

[Contd...

ECONOMICS

ଅର୍ଥଶାସ୍ତ୍ର

(318-O)

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 100

ସମୟ : 3 ଘଣ୍ଟା]

[ସର୍ବାଧିକ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କ : 100

- Note :** (i) This Question Paper consists of **two** Sections, viz., 'A' and 'B'.
(ii) **All** questions from Section 'A' are to be attempted.
(iii) Section 'B' has **two** options. Candidates are required to attempt questions from **one** option only.

- ନିର୍ଦ୍ଦେଶ : (i) ଏହି ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ରରେ ଦୁଇଟି ବିଭାଗ ଯଥା 'କ' ଓ 'ଖ' ଅଛି ।
(ii) 'କ' ବିଭାଗର ସମସ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦିଅ ।
(iii) 'ଖ' ବିଭାଗରେ ଦୁଇଟି ବିକଳ୍ପ ଦିଆଯାଇଛି । ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀ ମାନେ କେବଳ ଗୋଟିକରୁ ଉତ୍ତର ଦେଇପାରିବେ ।

SECTION – A

ବିଭାଗ - କ

- 1 Differentiate between 'Primary data' and 'Secondary data'. 2
ପ୍ରାଥମିକ ତଥା ଏବଂ ପରୋକ୍ଷ ତଥ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ପୃଥକୀକରଣ କର ।
- 2 What is 'Transfer income' ? Give an example. 2
ହସ୍ତାନ୍ତରଣୀୟ ଆୟ କହିଲେ କଣ ବୁଝ ? ଏହାର ଏକ ଉଦାହରଣ ଦିଅ ।
- 3 Define 'Stock'. Give an example. 2
ଉତ୍ସାରର ସଂଜ୍ଞା ପ୍ରଦାନ କର । ଏହାର ଏକ ଉଦାହରଣ ଦିଅ ।

- 4 Define 'Final goods'. Give an example. 2
ଅନ୍ତିମ ଦ୍ରବ୍ୟର ସଂଜ୍ଞା ପ୍ରଦାନ କର । ଏହାର ଏକ ଉଦାହରଣ ଦିଅ ।
- 5 Give meaning of equilibrium. What is equilibrium price ? 2
ସନ୍ତୁଳନର ଅର୍ଥ କଣ ? ସନ୍ତୁଳନ ଦର କହିଲେ କଣ ବୁଝ ?
- 6 Define government budget. 2
ସରକାରୀ ବଜେଟ୍ ର ସଂଜ୍ଞା ପ୍ରଦାନ କର ।
- 7 Explain 'reduction in income and wealth inequalities' objective of a government budget. 2
ସରକାରୀ ବଜେଟ୍ ର ଆୟ ଏବଂ ସମ୍ପତ୍ତି ଅସମାନତା କମ୍ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।
- 8 What is electronic money ? Give an example. 2
ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ୍ ମୁଦ୍ରା କଣ ? ଏହାର ଏକ ଉଦାହରଣ ଦିଅ ।
- 9 Define money supply. Name its components. 2
ମୌଦ୍ରିକ ଯୋଗାଣର ସଂଜ୍ଞା ପ୍ରଦାନ କର । ଏହାର ସାଧନ ଗୁଡ଼ିକ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।
- 10 Define Production Possibility Curve ? Show the situation of inefficient utilization of resources in an economy with its help. 5
ଉତ୍ପାଦନ ସଂଭାବ୍ୟ ରେଖା ସଂଜ୍ଞା ପ୍ରଦାନ କର । ଏକ ଅର୍ଥବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ସମ୍ବଳର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ୍ୟ ଉପଯୋଗ ଏହା ମାଧ୍ୟମରେ ଦର୍ଶାଅ ।
- 11 Name five published sources of secondary data. 5
ପରୋକ୍ଷ ତଥ୍ୟାବଳୀର 5ଟି ପ୍ରକାଶିତ ଉତ୍ସର ନାମ ପ୍ରଦାନ କର ।

12 Calculate Net National Product at market price :

5

(₹ Crore)

(i) Net domestic capital formation.....	80
(ii) Government final consumption expenditure	100
(iii) Net factor income to abroad.....	10
(iv) Private final consumption expenditure	500
(v) Exports	15
(vi) Subsidies	5
(vii) Indirect tax.....	30
(viii) Imports	5
(ix) Consumption of fixed capital	10

ବଜାର ଦରରେ ନେଟ୍ ଜାତୀୟ ଉତ୍ପାଦ ଆକଳନ କର ।

(₹ କୋଟି ଟଙ୍କାରେ)

(i) ନିର୍ମିତ ଘରୋଇ ପୁଞ୍ଜି ଗଠନ	80
(ii) ସରକାରୀ ବୁଝି ଉପଭୋଗ ବ୍ୟୟ.....	100
(iii) ବୈଦେଶିକ ନିର୍ମିତ ସାଧନ ଆୟ.....	10
(iv) ଘରୋଇ ବୁଝାନ୍ତା ଉପଭୋଗ ବ୍ୟୟ.....	500
(v) ରଞ୍ଜନୀ	15
(vi) ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା.....	5
(vii) ପରୋକ୍ଷ କର.....	30
(viii) ଆମଦାନୀ	5
(ix) ସ୍ଥିର ପୁଞ୍ଜିର ଉପଭୋଗ	10

13 What is final expenditure ? Giving reason explain whether the following are final expenditures : **5**

(i) Expenditure on free vaccination by government.

(ii) Cash donation to a poor.

ଅନ୍ତିମ ବ୍ୟୟ କଣ ? କାରଣ ଦର୍ଶାଇ ଏଗୁଡ଼ିକ ଅନ୍ତିମ ବ୍ୟୟ କି ନୁହେଁ ଦର୍ଶାଅ ।

(i) ମୁକ୍ତ ସରକାରୀ ଚୀକାକରଣ ଖର୍ଚ୍ଚ

(ii) ଗରିବକୁ ଆର୍ଥିକ ଦାନ

14 Distinguish between Private costs and Social costs. Give examples. **5**

ଘରୋଇ ପରିବ୍ୟୟ ଏବଂ ସାମାଜିକ ପରିବ୍ୟୟ ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଦର୍ଶାଅ । ଉଦାହରଣ ଦିଅ ।

15 Explain the sources of borrowings by the central government. **5**

କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ରଣର ଉତ୍ସୁଗୁଡ଼ିକ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

16 It was the limitations of the market mechanism that led to the selection of economic planning as a tool for development. Elaborate. **5**

ବଜାର ସୀମାବଦ୍ଧତା ଅର୍ଥନୈତିକ ଯୋଜନା ର ଚୟନ ବିକାଶର ଏକ କୌଶଳ ବିଶ୍ଳେଷଣ କର ।

17 What is saving ? What are motives for savings ? What role does it play in the production process ? **8**

ସଞ୍ଚୟ କଣ ? ସଞ୍ଚୟର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟଗୁଡ଼ିକ କଣ ? ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରଣାଳୀରେ ଏହାର ଭୂମିକା କଣ ?

- 18 Prepare a table showing calculations necessary to construct pie diagram on the basis of following information : 8

Item wise family expenditure (₹)

Food	1000
Rent	400
Education	800
Clothing.....	200
Miscellaneous.....	<u>1600</u>
Total.....	4000

ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ତଥ୍ୟାବଳୀ ଅନୁସାରେ ଏକ ସାରଣୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କର ଯାହା ପାଞ୍ଚ ରେଖାଚିତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତି କରିବାର ସହାୟକ ହେବ ।

ଦ୍ରବ୍ୟ ପ୍ରତି ପରିବାର ଖର୍ଚ୍ଚ (₹)	
ଖାଦ୍ୟ	1000
ଭଡା	400
ଶିକ୍ଷା	800
ବସ୍ତ୍ର.....	200
ଅନ୍ୟାନ୍ୟ.....	<u>1600</u>
ମୋଟ	4000

- 19 Explain the chain of effects of 'excess demand' of a commodity on its price, quantity demanded and quantity supplied. Use diagram. 8

ଏକ ଦ୍ରବ୍ୟର ବନକା ଚାହିଦା ତାର ଦର, ଚାହିଦା ପରିମାଣ ଓ ଯୋଗାଣ ପରିମାଣ ଉପରେ କି କି ପ୍ରଭାବ ପକାଇଥାଏ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

- 20 Explain main features of fiscal policy under New Economic Policy. 8

ନୂତନ ଅର୍ଥନୀତିର ନୀତିରେ ବିଭିନ୍ନ ନୀତିର ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

SECTION – B

ବିଭାଗ - ଖ

OPTION – I

ବିକଳ – I

(Role of Agriculture and Industry in India's Economic Development)

(କୃଷି ଓ ଶିଳ୍ପର ଭୂମିକା ଭାରତୀୟ ଅର୍ଥନୈତିକ ବିକାଶରେ)

- 21 Explain the method of measuring productivity of crop. 2
ଫସଲ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ବିବିଧ ପ୍ରଣାଳୀ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।
- 22 Industries help us to become self-reliant. Elaborate. 5
ଶିଳ୍ପ ଆମକୁ ଆତ୍ମନିର୍ଭରଶୀଳ କରିବାରେ ସହାୟତା କରେ । ବିଶ୍ଳେଷଣ କର ।
- 23 Explain any four reasons for assigning the public sector an important role in the Indian economy. 8
ଭାରତୀୟ ଅର୍ଥନୀତିରେ ସରକାରୀ ସଂସ୍ଥାକୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା 4ଟି ପ୍ରମୁଖ ଭୂମିକା ସମ୍ପର୍କରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

OPTION – II

ବିକଳ – II

(Population and Economic Development)

(ଜନସଂଖ୍ୟା ଏବଂ ଅର୍ଥନୈତିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧି)

- 21 Explain the formula for calculating 'dependency ratio'. 2
ନିର୍ଭରତା ଅନୁପାତ ଆକଳନ ପାଇଁ ସୂତ୍ର ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।
- 22 Explain the effect of population growth on capital formation. 5
ପୁଞ୍ଜିଗଠନରେ ଜନସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧିର ପ୍ରଭାବ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।
- 23 Explain effects of economic growth on growth rate of population. How is rate of growth of population measured ? 8
ଜନସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧିହାର ଉପରେ ଅର୍ଥନୈତିକ ବୃଦ୍ଧିର କି ପ୍ରଭାବ ରହିଛି ବର୍ଣ୍ଣନା କର । ଜନସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧିହାର କିପରି ପରିମାପ ହୁଏ ?

Blank Page

